

LEVELEZŐINK ÍRJÁK

HOGYAN SEGITI A MEGYEI KÖNYVTÁR A MISKOLCI TISZTI KLUB KÖNYVTÁRÁT

A miskolci megyei könyvtár elvállalta a Miskolci Tiszti Klub könyvtárának pártfoglalását. Ez a munka kétirányú: 1. a klubkönyvtár belső munkájának módszertani segítése, 2. irodalmi rendezvények szervezése a tiszti elvtársak és hozzátartozóik részére. A Honvédelmi Minisztérium által kiadott Honvédségi Könyvtári Szabályzat és a Népkönyvtári Szabályzat között nincs nagy eltérés, alapjában véve azonos. A Tiszti Klub új könyvtárosa nagy feladatok előtt áll. Úgy segítjük, hogy a könyvtáros elvtársnő a megyei könyvtárban gyakorlati ismereteket szerez a könyvtári munka minden területéről és amit egyik nap megtanul, másik nap már egyik könyvtárosunk segítségével a Tiszti Klub könyvtárában annak sajátos viszonyaira ülteti át. (Pl. leltározás, katalogizálás, osztályozás, stb.) Feladatunk ezen a téren az, hogy a Tiszti Klub könyvtárát úgy megerősítsük, hogy az a helyi honvédségi könyvtáraknak központi irányító szervévé válhasson, mint ahogyan azt könyvtári szabályzatunk előírja és így honvédségünk helyi könyvtári hálózata alaposan felkészülve segíthesse olvasóinak fejlődését. Az irodalmi rendezvényekkel előadásokon és vitákon keresztül közvetlenül segítjük elő a tiszti elvtársak ismereteinek gyarapítását. Március 27-én a Népkönyvtári Központ útján Kuczka Péter elvtársat hívtuk meg. A tiszti elvtársaknak sokat jelentett a költészettel való foglalkozás. A megbeszélésen 14 hozzászólás hangzott el, a tiszti elvtársak értékes hozzászólásokkal és kérdésekkel emelték a megbeszélés színvonalát. Áprilisban Aczél Tamás tartott előadást, akivel általában irodalmi kérdéseket beszélünk meg. Minden hónapban szervezünk ilyen rendezvényeket. Szeretném, ha a többi megyei könyvtár is bekapcsolódna ebbe a nagy és főlemelő célú mozgalomba, hogy ezzel is hozzájárulhassunk népünk védelmi készségének fokozásához a békehárc sikeréért.

Gáspár Mihály,

a miskolci Megyei Könyvtár dolgozója.

A KISVÁRDAI JÁRÁSI TANÁCS — ÉS A KÖNYVTÁRAK

Révai elvtárs mondotta: »A szocializmus felépítése lehetetlen a kultúrforradalom feladatainak megoldása nélkül.« Ebben a szellemben indult meg 1952. novemberében Kisvárdán a Járási Könyvtár munkája és a Tanács részéről a kezdeti nehézségek leküzdése a helyiség és a bútorzat tekintetében. Gáll Hermán a Megyei Tanács Népművelési osztályának vezetője szakzszerű segítségét adott Sipos Mária vezető könyvtárosnak, sőt behívta Nyíregyházára szakmai oktatásra. Decemberben, Boldy Sarolta, a Járási Tanács V. B. elnökhelyettese segítségével, már berendezett olvasóterem várta a beiratkozott 300 olvasót. A Járási Tanács V. B. első és legfontosabb kötelességének tartotta, hogy a csakhamar megkoszosodott olvasótábor számára új, nagyobb olvasótermet utaljon ki. Ezután arra törekedtem, hogy a Tanács ismerje a könyvtár működését, ezért a vezető könyvtáros részt vesz hetenként az osztály- és csoportvezetői értekezleten. Sipos Mária első alkalommal beszámolt munkájáról és ismertette a lehetőségeket. Ettől kezdve igyekeztem munkatársaim segítségével a Tanács minden dolgozóját felvilágosítani a könyvtár látogatásának jelentőségéről. A mezőgazdasági előadók azóta tanulmányozzák a szovjet agrótechnikáról szóló műveket, hogy felhasználhassák

ismereteiket munkájukban. A Tanács munkájának megkönnyítése érdekében nem felejtkezünk meg a járás területén működő 32 könyvtárról sem, igyekszünk munkájukba tervszerűséget és lendületet vinni. Lehetővé tettem, hogy a vezető könyvtáros a községi tanácselnökök részére havonként értekezleten ismertesse a könyvtár jelentőségét és így felkelthesse a könyvtár iránt az érdeklődést. Ennek eredménye már jelentkezik is. Elértük, hogy járásunk területén már 16 könyv- és ismeretterjesztő előadás volt és januárban a beiratkozott olvasók száma 700-ra, a könyvkölcsönzéseké pedig 2400-ra emelkedett. Míg januárban 16 könyvtár 700 beiratkozottól küldött jelentést, februárban 20 község 1821 beiratkozottal jelentett. Munkánk további eredményessége érdekében a könyvtár dolgozóit politikai és szakmai oktatáson vesznek részt, a Járási Tanácsnál pedig minden héten sajtóvitán bővítik látókörüket.

Kukk Gábor,

a kisvárdai Járási Tanács V. B. elnöke.

MÓDSZEREK NÉPKÖNYVTÁR FEJLESZTESERE

Az izsáki népkönyvtár életének négy esztendőjéről számolok itt be. 1949 májusában, az akkori Szabadművelődési Bizottság helyi vezetősége felszámolta a községben lévő két olvasókört. Az átvett könyvvállomány volt az alap, amelyet a járási könyvtár 125 kötet könyvvel egészített ki. Kulácfészek volt akkor e község és sokan hordozták a klerikális reakció foszladozó uszályát. Eleinte a községi tanács sem ismerte fel a népkönyvtár rendeltetésének fontosságát. Nem riadva vissza a nehézségektől, a dolgozó parasztság legzsélebb rétegeiben népszerűsítettem a könyv-olvasást. Nehezen ment, mert eleinte a tömegszervezetek sem támogattak, de 1950 január 15-én végre jelenthettem a járási könyvtárnak, hogy megindult az olvasó mozgalom — 12 olvasóval. Nem keserített el ez az »eredmény«, december közepén első könyvmegbeszélésem meghozta a sikert. Egy év múlva olvasóim száma már 500 volt, főként a dolgozó parasztok soraiból és Nyikolajeva »Aratás« című regénye megbeszélésének eredménye a helyi »II. Pártkongresszus« tszcs megalakulása volt. Ma ez a tszcs-énk élenjáró a munkában, dolgozóival állandó a kapcsolatom és rendszeresen segítem őket munkájukban a Szovjetunió agrotechnikájának ismertetésével. Szemléltető agitáció eszközeit használom a soronlévő mezőgazdasági feladatok elvégzésének támogatására és a klerikális reakció maradványait ellen. Az olvasómozgalom fejlődése érlelte meg bennem fiókkönyvtáram felállításának gondolatát. 1952 elején már öt könyvtárat létesítettem: 1. Petőfi tszcs 122 könyvvel, 56 olvasóval, 121 kölcsönzéssel, 2. Anna-telep 198 könyvvel, 48 olvasóval, 126 kölcsönzéssel, 3. Kisizsák 176 könyvvel, 56 olvasóval, 148 kölcsönzéssel, 4. Szajor-telep 135 könyvvel, 71 olvasóval, 168 kölcsönzéssel, 5. Ge-deoni-telep 136 könyvvel, 58 olvasóval, 91 kölcsönzéssel. Hetenként egyszer könyvismertetéseket tartok, mindig összekötve a község életének kérdésével és megvilágítva a szovjet emberek harcát a természet erői ellen. Segítségét nyújt ebben a helyi állami gazdaság főagronómusa. A diavetítéseket eredményesen alkalmaztuk a tananyagpontokban; mindenütt szívesen fogadták felvilágosító tanácsainkat a soronlévő feladatokkal kapcsolatban. Ismeretterjesztő előadásainkat az MSZT lelkes kultúrgárdájának szereplése tette ünnepélyessé.

Czihák József,
izsáki népkönyvtáros.

ARUSITSA AZ ÁKV IS AZ AJANLO BIBLIOGRÁFIÁKAT

A KÖNYVTÁROS »Bibliográfiák« című rovatából havonta rendszeresen értesülünk a könyvtáraink által kiadott ajánló bibliográfiákról, amelyek megkönnyítik a könyvtáros munkáját az egy-egy tárgykörbe tartozó művek ajánlásában. Ezek közül némelyik eljut az üzemi könyvtárakba a szakszervezet útján, vagy közvetlenül megszerezük az Országos Műszaki Könyvtártól. Üzemi könyvtáraink ajánló bibliográfiáinak gyűjteménye azonban így sem teljes. Gondolnunk kell arra is, hogy vidéken is nagy számmal vannak üzemi könyvtárak, akárcsak a fővárosban, ezek még nehezebben jutnak hozzájuk. A termelés fokozását, a munka megjavítását, az újítások elősegítését célzó ajánló bibliográfiák megszerzése általában roppant körülményes, aminek aztán ipari termelésünk fejlődése vallja a kárát. Javasolom tehát, hogy a jövőben a Könyvtárellátó, a Könyvtárosok Boltja, valamint az Állami Könyvterjesztő Vállalat vidéki boltjai is hozzák forgalomba az ajánló bibliográfiákat, hogy könyvtárosaink könnyen megszerezhessék e fontos kiadványokat.

Rohács Ervin

a MAVAG üzemi könyvtárának vezetője.

EGY PELDAMUTATÓ KÖZSÉGI TANÁCS

Mi, könyvtárosok, általában sokszor panaszkodunk, hogy a községi tanácsok nem segítik könyvtárunk fejlődését és munkánkat. Ezért kell megírnom, hogy a putnoki járás területén van egy községi tanács, amely nemcsak megérti a könyvtár jelentőségét, de szívélyesen tekinti támogatását. Felsőkelecsény ez a község, amelynek tanácsa érzi, hogy mennyivel könnyebb a munkája akkor, ha lakosai olvasott dolgozók, Korábban a tanács egyik kis szekrényében szorongott a könyvillomány, megosztva a helyet — a tanács irataival. A tanács, amelynek helyisége egy régi kastélyépületben van, régóta tervezte, hogy a szomszédos termét kultúrteremmé alakítja át, de hiába kért segítséget különféle szervezettől. Rácz József V. B. titkár buzdítására a község dolgozói elhatározták, hogy társadalmi munkában hozzák rendbe a termét. A dolgozók most elkészülték a kultúrteremmel, van benne nagy színpad és falbeépített könyvszekrény üveges ajtóval, amely kb. 500 könyv befogadására alkalmas. Most már csak fel kell emelni a könyvek számát, hogy előbbre juthasson az olvasómozgalom. Bár sok községi tanács olvasná el e beszámolót és követné a felsőkelecsényi tanács példáját.

Kiss Lászlóné.

a putnoki Járási Könyvtár vezetője.

»A KÖNYVTÁROS« MEGJUTALMAZOTT LEVELEZŐI

SZÜCS Julia, LESZKO András, MARTONOSI Pál, EÖRY Eszter, KOVACS Ferencné, KISS Lászlóné, KUKK Gábor, PAPP Antalné, BANKI Gyula, HOLLO Ferencné, FENYVESSINÉ GOHER Anna, ERDELYI Béla, GÁSPAR Mihály, KUNSÁGI János, ILU Károly, SZARNOVSZKY Béla levelezőink között kiosztottuk a következő könyveket: *Lenin a könyvtárakról, Felszabadítónk Sztálin*; Rákosi Mátyás: *A szocialista Magyarországért*; Gorkij: *Az anya*; L. N. Tolsztoj: *Anna Karenina*; A. Tolsztoj: *Emigránsok*; Nyikolajeva: *Az aratás*; Balzac: *Cezar Birotteau*; Stendal: *Vörös és fekete*; Mikszáth: *A lohinaí fü*; Móricz: *Rokonok*; Aczél Tamás: *A szabadság árnyékában*; Illés Béla: *Kárpáti rapszódia*; Csernov: *A szovjet szocialista állam*; *Ady válogatott versei*; Sztrokovszkij: *Gyár épül az őserdőben*.

TANÁCSI BESZÁMOLÓK A FŐVÁROSI FIÓKKÖNYVTÁRAKBAN

A VIII. ker. Tanács, a Tanácsok és a tömegek kapcsolatának megerősítésére, tanácsi beszámolót tartott a kerület három Szabó Ervin fiókkönyvtárában az olvasók részére. A 44. sz. Kálvária-téri fiókkönyvtárban Rétei elvtárs, a ker. Tanács V. B. elnökhelyettese tartott beszámolót, amelyhez tizenhelen szölközött hozzá, jórészt a könyvtár munkájával, a könyvtárosok feladataival kapcsolatban. A jelenlévők — akáiknek fele felnőtt olvasó volt — jórészt a beszámolóból értesültek, hogy fiókkönyvtárunknak még ez évben külön ifjúsági részlege nyílik. Ezzel kapcsolatban két géplakatos olvasó és a Dugonics-utcai leányiskola egyik pajtása társal nevében felajánlotta, hogy a könyvtár ifjúsági részének felállításához társadalmi munkájukkal hozzájárulnak, hogy hamarabb elkészüljön, és hogy a megtakarított összegből a könyvtár ifjúsági könyveket vásárolhasson. Többen kifogásolták, hogy meglehetősen kevés a klasszikus anyag, egy-egy nagyon keresett remekmű (pl. Jókai: *Aranyember*, Hugo: *Nyomorultak*) egyetlen példányban sincs meg a könyvtárban. Nagyobb választékot, több könyvet kértek.

A könyvtárunkban tartott tanácsi beszámoló hatástanos hozzájárult a Tanács és a kerület dolgozói közötti kapcsolat megerősítéséhez.

Holló Ferencné,

a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
44. sz. fiókjának vezetője.

»KIDOBOLTATTAM, HOGY MEGNYILT A KÖNYVTÁR — HOZZAK VISSZA A KÖNYVEKET...«

Alsóbereckiben, amikor a múlt év augusztus 17-én ideköltöztünk, a könyvtár — egy szekrény volt a kultúrterem kis szobájában. Könyvtáros nem volt, senki sem olvasott. Többszöri keresésre mégis csak előkerült a szekrény kulcsa. Ekkor önként vállaltam a könyvtár vezetését. Az olvasójegekből megállapítottam, hogy a még 1951-ben kivett könyveket senki sem hozta vissza. Kidoboltattam, hogy megnyílt a könyvtár, hozzák vissza a könyveket, de csak két-három könyv került vissza. A hiányzó könyvek legtöbbször úttörő pajtasok segítségével, házról házra járva, szedték össze. Athoztattam az iskolába a könyvszekrényt, hogy biztonságban legyenek a könyvek, korábban ugyanis egy ízben feltörték a szekrényt. Szeptemberben még csak hét olvasóm volt, ma már hetvenöt van, akik természet-tudományos könyveket is olvasnak. A télen irodalmi estét rendeztünk, volt Petőfi-, Arany-, Vörösmarty-, Ady-, József Attila-est. A férjem tartja a könyvismertléseket. A könyvtár fejlődését Nagy Attiláné Járási könyvtárvezető segítségével köszönhetem.

Kovács Ferencné,

alsóberecki népkönyvtáros.

SZELESTEY GYULÁNÉ, a Fővárosi Szabó Ervin könyvtár könyvtárosa. A Népművelési Miniszter a »Szocialista Kultúráért« jelvénnel tüntette ki.

VARJAS BÉLA, az Országos Széchényi Könyvtár vezetője. A Népművelési Miniszter a »Szocialista kultúráért« jelvénnel tüntette ki.

KÜLÖNBÖZŐ NAPILAPOKBAN ÉS FOLYOIRATOKBAN MEGJELENT KÖNYVISMERTETÉSEK JEGYZÉKE

I. TÁRSADALMI-POLITIKAI IRODALOM.

Marx: A FILOZÓFIA NYOMORA. Társadalmi Szemle, március (Szeesödi László).
Marx: A GOTHAI PROGRAMM KRITIKAJA. Társadalmi Szemle, március (Szigeti József).
RAKOSI MÁTYÁS AZ IFJUSÁGRÓL. Szabad Ifjúság, április 9. (Csatári Dániel).
Squires R.: A HÁBORÚ GYUJTÓGATOI. Szabadságharcos, április.

IV. TECHNIKAI IRODALOM.

Perényi Imre: A SZOCIALISTA VÁROSEPÍTÉS. Természet és Technika, április (Valentiny Károly).
Tóry Kálmán: A DUNA ÉS SZABÁLYOZÁSA. Természet és Technika, április.

V. SZÉPIRODALOM.

Abrahams Peter: A FERGETEG UTJA. Irodalmi Ujság, április 9.
Brandys Marian: AZ ELBESZELÉS KEZDETE. Szabad Nép, április 17.
Dimitriu Petru: JÚNIUSI ÉJSZAKÁK. Szabad Nép, április 16.
Drda Jan: VÖRÖS TORTIZA. Szabad Nép, április 17.
Ember György: HAMOR A HEGYEK KÖZÖTT. Irodalmi Ujság, április 23. (Gazda Géza).
FELSZABADITONK: SZTALIN. Irodalmi Ujság, április 9.
Földes Péter: KANYARGÓS DRÁVA. Irodalmi Ujság, április 9. (Vásárhelyi Miklós).
Furmanov: FELEJTETTLEN NAPOK. Szabad Ifjúság, április 2. Esti Budapest, április 10.
Ganyejzer: FOLYO A SIVATAGBAN. Szabad Ifjúság, április 30.
Gálos Rezső: BESSENYEI GYÖRGY ÉLET-RAJZA. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Bartha János).
HALADÓ KRITIKÁNK BESSENYEITŐL ADVIG. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Nagy Miklós).
Hegedüs Géza: A FEKETE EMBER HISTÓRIÁJA. Irodalmi Ujság, április 23. (Hermann István).
Hegedüs Géza: MEGKONDULNAK A HARANGOK. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Tóth Dezső).
Heltai Gáspár: A RÉSZEGESNEK ÉS TOBZODÁSÁNAK VESZEDELMEK VOLTÁRÓL VALÓ DIALÓGUS. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Varga József).
Homeros: ILIAS. Devecseri Gábor fordítása. Uj Hang, április. (Ritók Zsigmond).
Horváth János: A REFORMÁCIÓ JEGYÉBEN. Irodalmi Ujság, április 9. (Tolnai Gábor).

Jankovich Ferenc: HULLÓ CSILLAGOK. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Tóth Dezső).
Kafka Margit: SZINEK ÉS EVEK. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (László Imre).
Király István: MIKSZATH KÁLMAN. Uj Hang, április. (Bokor László).
Lódi Ferenc: SZEGED. Uj Hang, április. (Simon István).
Lutter Tibor: SHAW. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Weber Antal).
Madách Imre: AZ EMBER TRAGEDIAJA. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Hermann István).
Méhes György: VERŐFÉNY. Szabad Ifjúság, április 2. Irodalmi Ujság, április 23.
MINDENNAP GYŐZELEM (Versek, szatírák, prózai írások). Esti Budapest, április 25.
MÓRA FERENC VALÓGATOTT ELBESZÉLESEI. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Rattner Éva).
Móricz Zsigmond: ÁRVERÉS A NÁDASON. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Durkó Mátyás).
Nagy István: ÖNNEP A MI UTCÁNKBAN. Magyar Nemzet, április 4.
Salaginov: A BIRÓ. Esti Budapest, április 10.
Szalfikov—Scsedrin: EGY VÁROS TÖRTÉNETE. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Diener Péter).
Szalfikov—Scsedrin: KÜLFÖLDÖN. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Diener Péter).
Szeberényi Lehel: HET NAP. Esti Budapest, április 10.
Tolsztoj, Alekszej: EMIGRÁNSOK. Uj Hang, április. (Lányi Sarolta).
Török Ernő: HARAGOSOK. Uj Hang, április. (Háy Gyula).
Urbán Ernő: TÜZKERESZTSEG. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Ribinszky Károly).
VAJDA JÁNOS VALÓGATOTT MŰVEI. Irodalomtörténet, 3—4. sz. (Keszli Imre).
Vinogradszkaja: A NÉP VÁLASZTOTTA. Esti Budapest, április 25.

VI. GYERMEK- ÉS IFJUSÁGI IRODALOM.
A KOMSZOMOL NÉGY KITÜNTETÉSE. Szabadságharcos, április.

VII. EGYEB IRODALOM.
M. Abonyi Arany: A SZOVJET FESTŐMŰVESZET. Esti Budapest, április 10.
A SÖTÉTSÉG TRÓNALLOI. Esti Budapest, április 10.
Hijn M.: A HOLNAPI NAP. Természet és Technika, április. (Gáspár László).
KÉT NÉMET ATLASZ. Természet és Technika, április. (Ozoray György).
Ráth-Végh István: AZ EMBEREK BUTÍTÁSÁNAK TÖRTÉNETÉBŐL. Természet és Technika, április. (Tamaski Odön).

Eseménynaptár

1703. JÚNIUS 16-ÁN, 250 évvel ezelőtt lépte át **RAKÓCZI FERENC** Magyarország határát, ekkor találkozott először a felkelőkkel. Sereggé szervezte őket, következetesen érvényesítve a katonai fegyelmet. »Ezalatt — írta később — érkezésem híre elterjedt a munkácsi hercegségben, és alig lehet elképzelni azt a buzgalmat és örömet, amely a népet mindenfelől hozzámm vonzotta... E nép buzgalmának és szeretetének nem volt elég, hogy képessége szerint ellátott élelmiszerral, hanem hazaküldték asszonyaikat és gyermekeiket, beálltak a katonáink közé és többé soha sem hagytak el...« Rövidesen néhány ezer magyar és kárpátukrán jobbagy gyűlt össze Rákóczi táborában, hamarosan »egész Magyarország fegyvert fogott néppel volt tele«. Rákóczi világotan látta, hogy a nemzeti függetlenség kivívása elválaszthatatlan a dolgozó tömegek, a jobbagyság szociális felemelkedésétől és felismerte, hogy az ő feladata a nemzeti egységfront összekovácsolása. Megindult a szabadságharc az idegen elnyomók ellen, az ország függetlenségének kivívásáért.

Mod Aladár: 400 EV KUZDELEM AZ ÖNALLO MAGYARORSZÁGERT, Bp. 1951. Szikra, 15—66. oldal; II. RAKÓCZI FERENC EMLÉKRATAI, Bp. 1951. Szépirodalmi Kiadó.

1893. JÚLIUS 6-ÁN, hatvan évvel ezelőtt halt meg **GUY DE MAUPASSANT**, francia író, a kritikai realizmus egyik legkiválóbb képviselője. Maupassant igazán realista művész, ellenszenvet érez minden formalizmussal szemben, minden népellenes, tehát művészetellenes irányzattal szemben. Utálattal nézte a formalisták és a burzsoa esztéták irodalmi működését. Maupassant a formalista művészetet olyan esztétikai programot állított fel, amely a művészt a legmagasabb alkotói igényességre kötelezi. A művésznek kidolgozott műveket kell alkotnia, és ezek legyenek tökéletesek »mind egészükben, mind részleteikben«, klasszikusan világos prózában írva, az élet kendőzelen igazságát jelenítsék meg. Maupassant a maga művészi és publicisztikai életművében egészben véve könyörtelen és megcáfolhatatlan vádiratot terjesztett elő az egész kapitalista rendszerrel, uralkodó osztályaival, állami gépezetével, erkölcsi romlottságával szemben.

J. Danyilin: MAUPASSANT. Bp. 1953. Művelt Nép.

1893. JÚLIUS 7-ÉN, hatvan évvel ezelőtt született **MAJAKOVSZKIJ, VLAGYIMIR szovjet forradalmi költő**. Tizenöt éves kora óta részt vett a forradalmi mozgalomban. Versében a polgári társadalom korlátosságát és önteltségét gúnyolta. Nagy lelkesedéssel üdvözölte a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat, amelynek szenvedélyes hangú költőjévé vált. Majakovszkij utolérhetetlen művészetének titka: nem szemlélője volt csupán az eseményeknek, hanem harcos részvevője, nem csupán ábrázolta a világot, hanem tevékenyen közreműködött átalakításában. Költészetének jelentősége abban rejlik, hogy lírai hőséinek megformálásával megállapította a szépségnek és a költőségnek új, szovjet normáját, megvetette az új szovjet líra alapját. Majakovszkij az egyik legfinomabb eszközökkel dolgozó művészetnek — a költészetnek — művelésével gyakorlatilag igazolta a pártos művészet lenini elvének gazdagon gyümölcsöző voltát. Költészete az egész világon visszhangra talált. Költeményeit a nyugat és kelet országaiiban több mint harminc nyelvre fordították le.

Tyimofejev L. I.: A SZOWJETOROSZ IRODALOM TÖRTÉNETE, Bp. 1951. Művelt Nép, 221—308. old.

1848. JÚLIUS 27-ÉN, 105 esztendővel ezelőtt született **EÖTVÖS LORÁND**, a legnagyobb magyar fizikus és természettudós. Legnevezetesebb találmányával, a torziós (Eötvös)-ingával bizonyította be, hogy a gravitációs erő csak a testek tömegétől függ, anyaguktól nem. Vagyis: a gravitáló és a tehetetlen tömeg egymással egyenlő, illetve legalább is részarányos. Ez az eredmény egyik fontos kísérleti alapja Einstein általános relativitási elméletének. Nagy jelentőségűek Eötvös földmágnességi vizsgálatai is és az ú. n. Eötvös-törvény. Erdemeit az egész világon elismerték; a geofizikai mérésekre használatos egységet »Eötvös«-nek nevezik. Eötvöstől sokat tanulhatunk: mindenekelőtt rendíthetetlen hazaszeretettel, határtalan lelkesedést a tudomány ügyeiért, alapos, szorgalmas munkastílust, tudós szerénységet, a tudományos és a társadalmi munka összekapcsolását. A haladó gondolkodás magyarországi hagyományainak becses része Eötvös ösztönös materializmusa, számos dialektikus meglátása és támadása a merev maradiság ellen.

Hatvány József: EÖTVÖS LORÁND, Bp. 1951. Művelt Nép, 96 oldal.